

EĞİTİM SİSTEMİNDE LİBERAL REFORMCU YENİ BİR MODEL DÜŞÜNCESİNİN KALKIŞ NOKTASI, BAŞLICA AMAÇLARI VE İLKELERİ

Alptekin ERDOĞAN*

Eğitim hizmetlerinin öğrenciler veya velileri açısından sosyal adaletçi, sosyal refah devletçi yapıda parasız olmasına halel gelmeksizin, devletçe işletilen okullar yerine, paralı eğitim hizmeti veren -kolej yapısındaki- okullara bu hizmetin devredilerek devletçe öğrenci başına bedel (para) ödenerek paralı yaptırılması; yani, hizmette kalite ve verimin yükseltilmesi yoluna gidilmesi; toplumda sivilleşmenin, demokratikleşmenin güçlendirilmesi; çağdaşlaşmaya hız kazandırılması, globalleşme hedeflerine hızla ulaşılması imkân dahilindedir.

Bugün, devletin okullarında öğrenci başına yapıları giderlerin çok daha azı ile aynı hizmetlerin daha kaliteli yapılabilmesi, yeni eğitim teknolojilerine sahip olunabileceği; bilgisayarlı eğitimin hız kazanacağı; ayrıca, devletçe öğrenci başına yapılan mevcut giderlerin özel veya özelleştirilmiş devlet okullarına bedel olarak ödenmesi halinde bu okullardan daha kaliteli eğitim hizmetinin satın alınabileceği fikrine ulaşılabilmesi zor olmamaktadır. Ancak, devletçe yüksek normları belirlenecek, denetimi yapılacak kaliteli eğitimin ihtiyaç göstereceği finansmanın darlığına (devletçe yapılacak ödemelerin yetersiz kalmasına) çare olarak, eğitim gören öğrencilerden ve öğrenci velilerden doğrudan herhangi bir bedel alınmaksızın, iş hayatına atılanlardan -öğrenim görenlerden- işe girişten başlayarak çalışılan sürece (emekli oluncaya kadar) kendilerinden %5 gibi düşük oranda özel eğitim vergisi alınması önemle düşünülecek bir tedbir olmaktadır. Hatta, çeşitli tedbirlerle bu verginin verimliliği sağlandığında devletin eğitim sektörüne ayıracağı bütçe kaynaklarından da büyük tasarruf sağlanabileceğinin veya daha büyük pay ayrılabilmesinin de göz önünde tutulmasında da yarar olacaktır. Bunların yanında, öğrencilerin veya velilerinin bir eğitim hizmetinde bir bedel ödemediği muaf tutulabilmesi için gelir, kurumlar vergisi ve sosyal güvenlik prim borçlarını ve hatta eğitim vergisi ödediklerinin veya bunları yerine getiremeyecek kadar toplumca bakıma, ilgiye muhtaç olduklarının belgelenmesi kendilerinden istenebilmelidir.

Ülkemizde çocuklarını okutmak isteyen anne ve babalar, (veliler) köhne, yoksul, kasvetli görünüşlü, sınıflan kalabalık, öğretmen-öğrenci iletişimi, eğitim teknolojisi altyapısı zayıf, çağdaş eğitim programlarını yeterince karşılamaktan uzak, rasyonel istihdam ve işletmecilikten yoksun devlet okullarından kurtulmak istemektedirler. Nitekim, devlet okullarının öğrenci ve veli üzerinde kasvetli, kötümser, şevk kinci (depresif) etki yapan bu görüntüleri yanında görevini sırf geçim derdiyle yasak savmak kabilinden yapan; olumsuz kişiliklerine kendi istekleriyle ayrılincaya, emekli oluncaya veya yönetimce başka yere tayin ettirile- bilinceye kadar katlanılmak zorunda kalman; öğrencileriyle iletişimsiz olan;... öğretmenlerin de görev yaptığı; bunların yanında tuvaletleri susuz, sabunsuz, suları boşa akan, kaloriferleri yandığında açık pencereleriyle dışarıyı da ısıtmaya çalışan yapıda olduğu kolaylıkla gözlemlenmektedir. Ancak, bunların parasız olmaları ve hane halkı gelir düzeyinin

* DPT müşaviri.

düşüklüğü, bütün olumsuzluklarına rağmen devlet okullarında verilen eğitime katılmayı zorunlu kılmaktadır. Buna karşılık, gelir durumu elverişli ailelerce, olumsuz özellikleri ağır basan devlet okulları yerine güzel görünüşlü, ferahlık verici, şevk artırıcı, öğrenci sayıları sınırlı, seçilmiş öğretmenleriyle öğrencileri arasında anne baba şefkatinde sıcak ve disiplinli iletişim kurulan; öğretme aşkıyla, hizmet duygusuyla dolu olarak öğrencili bilhassa yabancı Usan, fen ve özel yetenek derslerinde başarılı yetiştiren özel mülki veya özel yönetimli okullar tercih konusu yapılmaktadır. Buna ilkokul da dahil olmakla birlikte, orta ve yüksek öğrenimde özellikle ihtiyaç duyulmaktadır. Ne var ki, toplumun genelinde velilerin ekonomik güçsüzlüğü buna imkân vermemektedir. Bunlarda sadece zeki çocukları veya ağır fedakârlığa katlanan ailelerin çocukları öğrenim görebilmektedir. Dolayısıyla, eğitim sisteminde mevcut görüntü, kalite farklılıkları devletin sosyal adaletçi sosyal refahçı amaçlarına ters düşmektedir. Bundan dolayı, devletin tüm eğitim kurumlarının devlet mülkiyetinde muhafaza edilmek yerine, öğretmen, memur ve hizmetli elemanlarını piyasa şartlarında seçerek çalıştıran özel eğitim kurumlarının yapısına ve yönetim esnekliğine kavuşturulması; Milli Eğitim Bakanlığının öğretmen istihdam eden kurum o özelliğinin mümkün olduğunca azaltılabilmesi; sadece norm koyan, denetim yapan ve öğrenci adına bedel ödeyen kurum haline getirilmesi büyük zorunluluk haline gelmiştir.

Buradan çıkarılmak istenen anlam, devletin kendi okullarında öğrenci başına yaptığı harcamaların, özel okullara bedel ödenmek suretiyle, eğitim hizmetlerinin özel sektöre verdirilmesi, devletin ve toplumun daha çok yararına olacaktır. Bu durumda zengin, yoksul dengesizliği de ortadan kaldırılmış olarak herkes kaliteli eğitim şartlarında kavuşturulabilmiş ve okuyabilmiş olacaktır. Ancak, nüfus büyüklüğünün elverişsizliği sebebiyle köy ve kas okullarının devletçi hizmet özelliklerini korumaları gerektiği veya gerekeceği açıktır.

Ayrıca, büyük kentlere göçleri önleyecek yeni cazibe merkezleri, yerleşim alanları oluşturulmak üzere bu cazibe merkezlerinde açılacak tüm okulların kolej modelinde olması, öğrenci giderlerinin tamamen devletçe ödenerek eğitim hizmetinin kolej yapısındaki 1 okullarca karşılanması da düşünülecek çok önemli bir teşvik aracı olacaktır. Nitekim, okullarda çocuklarının çok iyi yabancı lisan, fen ve özel yetenek derslerini, bilgisayar kullanmayı öğreneceğini, en ileri eğitim teknolojilerinden yararlanacağını düşünen veliler merkezlere göç etmek ve buralarda iş kurmak istediğini, ihtiyacım duyacaklardır. Böylece hem kentleşme (kentlere göç) hızlandırılmış hem de büyük kentlerin, Ankara Büyük K Belediyesi eski başkanı -merhum-Vedat DALOKAY'ın deyimiyle yağ lekesi gibi büyüme de kendiliğinden önlenbilmiş olacaktır.

Devletçe yapılan tüm yatırım ve cari harcamaların halktan alınan vergilerle yürütüldüğü dikkate alındığında, bu paranın milletin parası olarak en akılcı, gerçekçi ve etkin şekilde harcanması gerektiği açıktır. Hemen belirtelim ki, tarihsel alışkanlıkla eğitimin devletçe verilmesi gereken bir hizmet olduğu fikrinin her şeyden önce Allah'ın emri olmadığı göz önünde tutularak, bu hizmetin devlet kaynaklarını (millet parasını) en verimli değerlendirecek şekilde devletin kurumları yerine özel sektör kurumları devredilerek karşılanması daha uygun düşmektedir. Ancak, kimi eğitimcilerce, özel okullarda öğretmenlere verilen ücretlerin devletteki emsallerine nazaran hem çok yüksek hem de çok düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun önlenbilmesi, devletteki

öğretmen re minin asgari barem olarak özel sektör de uygulanmasının kanun ile mecbur edilmesiyle mümkün olacaktır.

Devletin eğitim altyapı yatırımları veya eğitim hizmeti veren devlet kurumlarının işletme giderleri emsali özel eğitim kurumlarıyla karşılaştırıldığında onlara nazaran oldukça yüksektir. Zira, devlet eliyle yapılan okullar en az birkaç misli zamanda -çok gecikerek- ve en az birkaç misli fazla maliyetle ve üstelik düşük kalitede, yoksul görüntülü gerçekleşmektedir. Bunun yanında, eğitim kurumlarının işletmeciliği rasyonel olmaktan uzaktır. Bu sebepten, devletin veya milletin parası, uygulanan devletçi yatırım ve hizmet modelinden dolayı göz göre göre heba ve israf edilmekte; azami faydayı sağlamaktan uzak kalmaktadır. Oysa, özel sektör eliyle kullanıldığında, devletçi modelle ulaşılabilecek yatırım hedeflerine en az birkaç misli sayılabilecek daha az bir sürede, çok düşük maliyetle ve çok yüksek kalitede ulaşmak mümkün olacaktır. Bu husus, tarafsız ciddi araştırmalarla devletçi yatırım modellerinin sakıncalarını ortaya çıkaran gerçekçi bir tespittir. Bu sebepten, böylesi araştırmaların sonuçları göz önünde tutularak, devletçe yapılan okul inşaatlarının özel sektöre devredilmesi; üçte birinin ve arsanın devletçe verilmesinin öngörülerek özel okullara teşvik verilmesi; bu okulların girişinde duvarda Atatürk resmi veya kabartması ile gençliğe hitabın, istiklal marşının,, yer alması; bunun yanında okulu gerçekleştiren öncü, hayırsever kişinin adının ve resminin konması, okulun gerçekleşme süresinin yazılması yararlı olacaktır.

Hemen belirtelim ki, buradan çıkacak sonuç veya ana fikir, devletin yatırım harcamalarını özel sektöre yaptırması ve öğrencilerin bu okullarda devletçe verilecek bedel karşılığında okutturulması durumunda, eğitim altyapısı ve hizmetleri, çeşitli devletçi planlarla ulaşılabilmek istenen hedefleri çok daha kısa sürede birkaç misline katlamış olacaktır.

Devletin kasvetli, yoksul, harabe görünüşlü, şevk kinci eğitim kurumlarınca verilen ve maliyeti giderek hızla yükselen kalitesiz, rekabet gücü olmayan eğitim hizmetinin, kimi eğitimcilerce de zaman zaman değinildiği üzere devletin sosyal adaletçi ve sosyal refahçı ilkelerine veya amaçlarına halel getirilmeksizin, piyasa ekonomisi şartlarında çalışan, kaliteli ve rekabetçi hizmet veren ve özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren kurumlardan devletçe öğrenciler adına bedel ödenerek (satın alınarak) karşılanması imkân dahilindedir. Devletçi modelin muhafazası görüntüsünde öğrenci katkı payının gündeme getirilmesi ve bunda ısrar edilmesi ise bir anlamda reformcu yapılanma ihtiyacından kaçışı ve bunun yanında harcamaları rasyonel olmayan mevcut devletçi sistemi ayakta tutmaya çalışmayı amaçlamaktadır.

Eğitimde devletçe yapılan harcamalara öğrenciden katkı payı alınması konusu, ilk hamlede makul, masum ve çarpıcı gibi görünmekteyse de eğitim sisteminin asıl çözüm bekleyen reformcu yapılanma sorunlarını göz ardı ettirmekte, gerçekçi çözümleri sürekli erteletmekte ve yüzeysel, basiret bağlayıcı, kolaycı bir yaklaşımı temsil etmektedir. Katkı payı zamanla geri dönüşü olmayacak şekilde devletçi eğitimin ileride dar gelirliiler açısından çok pahalı olacak paralı bir eğitime dönüştürülmesine ortam hazırlamaktadır. Bunun neticesinde, katkı payının her dereceden kaliteli eğitimin sadece zenginlerin çocuklarının yararlanabileceği bir hizmet haline getirilmek istenmesi gibi bir düşünceye yataklık edebileceğinin düşünülmesi de uygun olmaktadır. Bunun yanında, Yüksek Öğretim Kurumunu, Milli Eğitim Bakanlığı'nı norm koyan, denetim

yapan bir teşkilat haline getirmek dururken, bunları öğretim üyesi ve öğretmen istihdam eden kurumlar olarak muhafaza etmeyi de amaçlamış olmaktadır.

Devletin tüm eğitim kurumlarınca öğrenci başına yapılan giderlerin çok yüksek olmasına karşılık öğrenciden alınan katkı payının çok düşük belirlendiği; bundan dolayı katkı payı alınmasının son derece makul, meşru, masum bir hak olduğu ve üstelik öğrenci açısından sembolik bir katkı niteliği taşıdığı kamuoyuna ifade edilmektedir. Kamuoyuna öğretim üyelerinin konu ile ilgili savunmasını aktaran bir hükümet yetkilisince tıp fakültesince öğrenci başına yıllık giderin 350 milyon TL olmasına karşılık öğrenciden sadece 15 milyon TL alınmak istendiği dile getirilmiştir. Ancak, ilk hamlede makul, masum ve başka seçenek yokmuş gibi gösterilen ve kamuoyunu etkileyen bu yönlendirme aslında eğitim sorunlarını kolaycılıkla geçiştirmekte ve çözümsüzlük istikametine sevk etmektedir. Oysa, devletin eğitim kurumlarının hantal özellikleri dikkate alınarak, "350 milyon niçin 100 milyon civarına düşürülmesin ve yine katkı payına da neden ihtiyaç duyulsun? denilerek olaya tepki gösterilmesi gerekmektedir.

Nitekim, eğitim hizmeti veren kurumların özel hukuk hükümlerine ve piyasa ekonomisine göre yönetilen kurumlara dönüştürülerek öğrenci başına yapılan giderlerin özel işletmecilik kurallarıyla çok düşük düzeylere indirilmesi; aynı parayla daha çok öğrenciye daha kaliteli hizmetin verilmesi her zaman mümkün iken, bu yola gidilmeyerek öğrenciden katkı payının alınmasına gerekçe oluşturulması ve devletin kurumlarınca verilen hizmetlerin giderek paralı hale getirilmesinin zeminin bu yolla hazırlanması kabul ve tasvip edilir bir durum değildir.

Hal böyle iken, öğrenciden alınmak istenen ve toplumu paralı eğitime ısındırmanın (alıştırmanın) ilk adımını teşkil eden düşük katkı payının son derece yerinde olduğuna dair görüşün artık herkesçe savunulduğu, hatta herkesçe bu fikre teslim olunduğu ve bu gidişin bir anlamda önlenemez hale geldiği görülmektedir. Ne var ki, şimdilik düşük görünen ve kamuoyunca makul (kolay ödenebilir) görünen bu katkı payının ileride diğer hizmetlerde olduğu gibi yüksek zamlardan nasibini almayacağını kim garanti ve göz ardı edebilir?

Modern işletmeciliğin ve yönetim tarzının olmadığı devlet eğitim kurumlarında seçkinlerimizce katkı payına yaklaşım tarzı tamamen yanlış ve öğrenciden alınan sembolik katkı payı tamamen haksız ve gereksizdir. Nitekim, devletin tüm kurumlarında olduğu gibi eğitim kurumlarınca da yapılan harcamaların kaynak kullanım etkinliği son derece düşük olup, maliyetler giderek hızla artmakta ve toplumun katlandığı yükler yok yere artırılmaktadır. Mevcut harcamanın çok daha az miktarıyla hizmeti karşılamak dururken yok yere artmış olan yüksek maliyetlere teslim olmanın ve devletçe verilecek pahalı eğitimi kabullenmenin ve ayrıca katkı payına ihtiyaç duyarak bunu meşrulaştırmak istemenin ne anlamı ne de ciddi, masum sayılacak bir tarafı vardır.

Halen devletin kurumlarınca yapılan aynı harcama ile özel hukuk hükümlerine ve rekabetçi piyasa ekonomisi kurallarına göre faaliyet gösteren, istihdamını serbest piyasa kurallarıyla belirleyen işletmelerde en az birkaç misli fazla iş yapılması ve hizmet üretilmesi imkân dahilindedir. Bundan dolayı, eğitimin devlet hizmeti olarak zamanla hızla artan maliyetle yapılması gibi yanlış bir alışkanlığın devam ettirilmesi yerine, bu hizmetin tez elden özel hukuk hükümlerine göre görev yapan vakıf veya özel mülkiyet

yapışma dönüştürülmüş işletmelere devredilmesi asıl çözümlenmesi gereken sorun olarak ortada durmaktadır.

Paralı devlet üniversitesine yaklaşımın göz ardı edilen ve üzerinde durulmakta geç kalınan önemli bir yönü de, Ülkemizin 21.yüzyıla girilmek üzereyken dahi, tüm kamu kurumlarının rasyonellikten uzak eski işletme yapılarını aynen sürdürmekte olmaları ve karar alma, çare buluculuk yeteneği, rekabet gücü olmayan devletçi bürokratik yapılarını ısrarla korumaya çalışmalarıdır. Bu kurumlarda katkısı olan, olmayan, ehliyetli, liyakatli olan ile olmayan eleman aynı çatı altında bulunmakta ve aynı parayı almaktadır. Sabit işletme giderlerinde ciddi savurganlık yaşanmaktadır. Isıtma giderleri ve su harcamaları çok yüksek seyretmektedir. Bunların böyle sürüp gitmesi araştırmacı, çözümcü, hizmet aşkıyla yola çıkan aydın kimliğiyle bağdaştıramaz, kabul ve tasvip edilemez. Dolayısıyla sağlıklı çözüm, devletçe özel hukuk hükümlerine göre eğitim hizmeti üretecek kurumlardan öğrenci adına ödenecek bedel karşılığında hizmet satın alınması; başarı düzeyi düşük, düşecek ve bunun yanında velisi vergi ödememiş öğrencilerden katkı payı istenmesi yoluna gidilmesi daha sağlıklı bir düşünce ve tercih olmaktadır. Kaldı ki, işletmelerin rasyonel yapıya kavuşturulması yolunda, en az 30 yıldan bu tarafa, mühendislik ekonomisi, yöneylem araştırması, mali analiz teknikleri, çağdaş işletmecilik, işletme yönetimi, kantitatif programlama ve karar alma teknikleri;... konularında önemli bilimsel gelişmeler ve bunlarla ilgili akademik eğitim programları ortaya çıkmıştır. Bu konularda hizmet vermek üzere yurtiçinde ve dışında akademisyen ve öğrenci, binlerce insan mezun edilmiştir. Bütün kurumlarda bu elemanların kadrolu olarak istihdam edilmesi ve yönlendirmelerinden yararlanılması veya aynı hizmetin piyasadan da bedel ödenerek karşılanması her zaman imkân dahilinde olup büyük önem ve yarar ifade edecektir. Toplumun bu amaçlar için yaptığı fedakarlıklarının mürüvvetini hiç değilse bundan sonra görmesi en tabu hakkıdır. Böylesi rasyonelleşmelerden kaçınılmasının makul bir açıklaması olacağı düşünülemez. Devletin sosyal adaletçi ve sosyal refah devleti ilkeleri korunarak kurumların çağdaş işletme yapılarına dönüştürülmesi, piyasa ekonomisine uygun kaliteli, rekabet şartlarında hizmet vermelerinin sağlanması çağdaş düşünmenin ve aydın sorumluluğunun gereğidir.

Bir ülkede eğitim sisteminin sağlıklı yapıda olup olmadığı veya kalkınmaya, çağdaşlaşmaya, üretim ve üretkenlik artışına hizmet edip etmediği veya sistem yapışımını rasyonel ve tatmin edici işleyip işlemediği; milletçe kalkınma ve uygarlık yarışına katılıp katılmadığı en gerçekçi -fiziksel- çağdaşçı bakış açısı olarak: kendi işini kuran girişimci (işadamı), sanayici sayısının hızla artmasıyla; ülke sanayileşmesinin ithal ekipmana dayanma zorunluluğunu sona erdirecek makine üreticisi ve ihracatçısı durumuna getirilmesiyle; sanayi ürünü temeli üzerinde dış ticaret hacminin ve dünya pazar payının hızla büyümesiyle; hızla kalkınarak dünyada büyük devlet, zengin millet olunabilmesinin ancak bu yolla mümkün olabileceğinin idrak edilmesiyle; bunların da gereği olarak ekonomide kullanılan makine gücü donanımının (HP ve WAT gücü olarak) ve yine bunun da neticesi olarak genel enerji, elektrik ve özel (vasıflı) çelik tüketiminin fert başına hızla büyümesiyle belli olmakta veya kanıtlanmaktadır. Aksi halde, yapılan bütün harcamalar ve gösterilen bütün çabalar boşa gidiyor, işe yaramıyor (işlevsel olmuyor) demektir. Nitekim, makine üretiminin, ihracatının ve dış ticarete bunlarda hacim artışının önemi ve gereği gözden uzak tutulduğu takdirde, ağır bir yanığı içinde olunarak faydalı şeyler öğrenildiği, hatta

gerçekten kalkınıldığı sanılarak milletçe boş yere zaman kaybediliyor; milletçe çağın özelliğini teşkil eden somut gerçeklerin, kalkınma ve uygarlığa katkı yarışının uzağında duruluyor; üstelik kalkınma iddialarıyla farkında olmadan halk oyalanıyor ve hatta halkın basireti bağlanıyor olunacaktır.

Bir ülkede eğitim müfredatının ve geliştirilmiş eğitim normlarının, hatta milletçe sahip olunan kültür ve sanatın, bilimsel eğitim düzeyinin bir anlam ve değer taşıyabilmesi veya bir anlam ifade edebilmesi için makine sanayilerinde ve ihracatında, dış ticaret hacminin büyümesinde alman mesafeye bakılmasında yarar ve zorunluluk vardır. Bundan dolayı, Planlı Dönemin öncesinden bu tarafa sanayileşmenin gerektirdiği fabrikaların ve elektrik santrallerinin ekipmanlarının sadece ithal ekipmana dayalı yürütüldüğü ve yine teşvik politikasının sadece ithal ekipmana dayalı girişimciliği esas aldığı dikkate alındığında, bugüne kadar makine üretiminde, ihracatında, uygarlığa katkı yarışında yeterli bir etkinlik gösterilmediği; bundan dolayı, mevcut eğitim normlarının fazla bir anlam ve değer taşımadığı kabul edilecektir. Eğitim sistemi, Atatürkçü düşünceye ve çağdaş uygarlık amaçlarına ulaşmaya, hatta geçmeğe açık olduğu halde, sanayileşmenin ithal ekipmana dayalı yürütülmesinden; sürekli yapılan ekipman ithaliyle ülkeyi kalkındıracak ve halkı refaha ulaştıracak katma değerli ithalat yapılan ülkelerde bu ülkelerin halkları yararına üretilmesinden ve yine aydınlarca, seçkinlerce, akademisyenlerce makine sanayileri ve makine ihracatı fikrinden uzak olunması sebebiyle eğitim sisteminin Batı uygarlığının gerektirdiği müspet bilim, teknoloji becerilerini somut şekilde özümletecek yapıda olmadığını düşünmek uygun olmaktadır.

Nitekim, toplumumuzda kamuoyunu yönlendirmeye, devlet politikalarında etkili olmaya çalışan en dünya görmüş seçkinlerde dahi sanayileşmenin, çağdaşlaşmanın ihtiyaç gösterdiği makinelerin üretilmesi, ihraç edilmesi yolu ile kalkınma ve uygarlığa katkı yarışına katılınması; Büyük Kurtarıcı ve Önder Atatürk'ün işaret ettiği veya amaçladığı üzere çağdaş uygarlığa ulaşılması ve aşılması; makine ve diğer sanayi ürünleri ihracatında dünya pazarında büyük pay alınmaya ve dış ticaret hacminin süratle arttırılmaya ve neticede dünya ekonomisinde ve politikasında büyük devlet, zengin millet olmaya hak kazanılması fikri ve çabası somut olarak hemen hemen yok gibidir. Ayrıca, ekonominin döviz talebinin ve bu talebin şiddetinin geniş açılı ve çok yönlü irdelenmesinden uzak durulmaktadır. Bu husus toplumun genelinde tarihten (yüzyıllardan) intikal eden çok ciddi bir kültür ve eğitim kusuru olmaktadır.

Bütün dünya ülkeleri, milli paralarını milletlerarası ticarete geçerli kılabilmek (konvertibl hale getirebilmek) ve ithalat yapma gücüne sahip olabilmek için Merkez Bankalarındaki döviz stoklarını arttırmak, ülke piyasasında dönen dövizli bollaştırmak, bu amaçla ihracatlarını ve dış ticaret hacimlerini geliştirmek yoluna gitmektedirler. Bundan vazgeçilmesi veya buna karşı olunması hiçbir zaman düşünülemez.

Ancak, ekonominin genelde döviz talebi yukarıda işaret edilenden ibaret değildir. Çünkü, döviz kalkınmanın gerek şartını, hikmeti veya ispatı vücudunu teşkil eden sanayileşmede kullanılan başlıca araçtır. Nitekim, sanayileşen ülkeler fabrikaları, bunları çalıştıracak enerjiyi üretecek santralleri kurmak ihtiyacını duymaktadırlar. Bunların makineleri yurtiçinde üretilmediğinde, döviz karşılığında ileri sanayi ülkelerinden ithal edilerek tesis edilmektedir. Bundan dolayı, ekonominin döviz talebi düşünüldüğünde veya tartışıldığında 94 da, yukarıdaki amaçtan vazgeçilmeksizin veya

yukarıdaki önemli amaçlar göz ardı edilmeksizin, döviz talebiyle ve yine döviz talebinin şiddetiyle öncelikle sanayileşmenin ekipman ihtiyacının ithalat yolu ile karşılanması; yüksek kalkınma hızına ihtiyaç duyulması anlaşılmalıdır. Çünkü, sanayileşme hızlandırılmak istendiğinde sanayileşme yatırımlarının ihtiyaç duyduğu ekipmanlar ve onları ithal etmede kullanılacak döviz talebi de artmaktadır. İhracat karşılığında elde edilen döviz, öngörülen ithalata yetmediğinde bu defa dışarıdan alınan kredi dövizlerle ekipman ithalatı sürdürülmekte, ancak ekonominin dış borç stoku da artmış olmaktadır. Ülkemizde kalkınmaya, sanayileşmeye, döviz ihtiyacına bakış açısı bu belirtilenlerden ibarettir. Bunu aşan veya bundan öte bir düşünceye, ifadeye ekonomi uzmanlarının, iktisatçı akademisyenlerin ve diğer seçkinlerin düşünce yapılarında, eserlerinde, demeçlerinde rastlanılması mümkün değildir.

Oysa, ekonominin veya sanayileşmenin döviz talebinin ve ona bağlı dış borç alınmasının azaltılması yolunda, en başta fabrikaların ve onları çalıştıracak santrallerin ekipmanlarının yurtiçinde ağır makine sanayilerinin özel sektöre rekabet gücünde kurdurularak ihracata dönük üretilmesi; dünya pazarlarına fabrika makineleri, enerji ekipmanları ihracı büyük önem taşımaktadır. Bu yola gidildiğinde ekipman ithaline ve ona bağlı olarak döviz ihtiyacı duyulmaksızın ekipmanlar milli para karşılığında yurt içinden karşılanmakta, bunun yanında ülkenin dünyada büyük devlet, zengin millet olma şansı da ortaya çıkmaktadır. Dış krediyle ithalat yapılmayacağı için dış borç ve dış borç stokundaki artış da durmuş veya artma şiddeti azalmış olmaktadır. Çok acıdır ki, bu yol veya bu husus, ülkemizde aydınlarca sözbirliği edilmişçesine tamamen gözden uzak tutulmaktadır.

Ülkemizde 1960 öncesinden bu tarafa sanayileşme, ithal ekipmana dayalı yürütülmekte ve yine sanayileşmeyi teşvik politikası ithal ekipmana dayalı girişimciliği esas almaktadır. Ülkede makine sanayilerinin kurulmasını, geliştirilmesini veya dolaylı aynı anlamı ifade etmek üzere döviz talebinin şiddetini azaltacak ciddi, etkili herhangi bir politikanın olduğu düşünülemez. İlk hamlede, 1988'de kurumlaşan öz kaynak kullanımını destekleme fonu bu konuda bir teşvik unsuru olarak akla gelebilirse de veya ileri sürülürse de bunun da fazla bir anlamı veya etkisi mevcut değildir. Zira, bu fonun uygulamasında, kuracakları sanayilerin ekipmanlarını yurtiçinden karşılayanlara katma değer vergisi oranında veya bunun bir miktar üzerinde teşvik primi verilmesine karşılık, ekipmanları yurtdışından ithal etmek isteyenler için gümrük vergileri sıfıra indirilmektedir. Bu sebepten, yurtiçi makine sanayilerinin hızla geliştirilmesi ve Türk sanayicilerinin korunması, desteklenmesi yolunda ortada ciddi bir tedbirin, uygulamanın, güçlü sanayileşme bilincinin olduğu düşünülemez. Bu görüşü destekleyecek çok önemli bir delil, ülkede özel çelik tüketiminin düşük düzeyde olmasıdır.

Nitekim, 1985 yılının başında geçen bir konferansta, MKE'ce üretilen özel alaşımli çeliğe yurtiçinde ve yurtdışında pazar bulunmakta güçlük çekildiği dile getirilmiştir. Bu açıklama aslında son derece üzücü ve düşündürücüdür. Zira, özel çelik her çeşit yüksek kaliteli makine ve savaş araç-gerecinin üretilmesinde en önemli hammadde (girdi) vazifesini görmektedir. Bundan dolayı, ülkemizde üretilen özel çeliğe pazar bulmakta zorluk çekilmesi, bir anlamda ağır makine ve savaş sanayilerinin zayıflığına işaret olmaktadır.

Buraya kadar yapılan açıklamalardan anlaşılacağı üzere, ülkemizde, çağdaş uygarlık sadece Batı tipi tüketime -çeşitli modalara- ayak uydurulması olarak anlaşılakta ve uygulanmaktadır. Türk insanınca fabrika makineleri üretilmediği ve ihraç edilmediği, başka ülkelerin sanayileştirilmesine yardımcı olunmadığı için milletçe çağdaş uygarlığa katkısız olunduğunun ve büyük devlet olabilme gereğinin uzağında durulduğunun göz önünde tutulmasında zorunluluk vardır.

SONUÇ OLARAK;

Eğitim sisteminde sürekli reformlar yapıldığı ve yapılacağı iddiaları kamuoyunda sıkça yankılanır olmuştur. Oysa, eğitim sisteminin mevcut devletçi özelliği korunduğu veya bu sistem yapısında ısrar edildiği sürece, eğitim sisteminde reformlara gidilmesinin; devletçe her yıl eğitime daha çok para ayrılmasının;... biriken sorunları çözmeye; mevcut sistemi hantal, köhne (verimsiz, parıltısız) yapısından kurtarmaya; verimli, başarılı, göz kamaştırıcı kılmaya;., fazla bir etkisi ve yararı olmayacaktır. Nitekim, devletçiliği omurga alan mevcut sistemde reformlar yapılması çok yaşlı, yorgun bir insana makyaj yolu ile genç ve enerjik görünüm kazandırılması gibi bir anlam ifade etmekten öteye gitmeyecektir. Bunun yerine, eğitimin özel sektör sistem yapısına kavuşturularak geliştirilmesi yoluna gidilerek:

- Eğitim kurumlarının fiziksel görüntüsünün parıltılı, canlı hale getirilmesi, öngörülecek plan hedeflerinin hızla aşılacağı şekilde gelişmesine özel sektör esnekliği, etkinliği, üretkenliği kazandırılması;
- Eğitimde bilgisayar kullanım altyapısının temel alınıp hızla geliştirilmesi; bilgisayar okuryazarlığının yeni bir çağdaşlık tanımı, ölçüsü olarak yerleştirilmesi; bilgi toplumuna geçişin mümkün kılınması;
- Gelir ve kurumlar vergisi yükümlüsü gerçek ve tüzel kişilerden uygun oranda ilave bir eğitim vergisi alınarak bunun tesis edilecek bir eğitim finansman turumu aracılığıyla öğrenciler adına sınavla veya ders başarılarıyla girecekleri, tercih edecekleri okullara harcanması;
- Eğitimde sosyal adaletin, fırsat eşitliğinin korunmaya devam edilmesi; eğitim kurumlarının özelleştirilmesiyle Milli Eğitim Bakanlığı'nın öğretmen istihdam eden kurum olmaktan çıkarılması; sadece norm koyan, denetim yapan kurum haline getirilmesi; eğitim sisteminde devletçilikten uzaklaşarak bütün eğitim kurumları arasında estetik ve yeni teknoloji yapılanması yarışı ile öğretmenler, öğrenciler ve yine eğitim kurumları arasında eğitim ve başarı yarışının gerçekleştirilmesi;

büyük zorunluluk olmaktadır.

Bu belirtilen çerçevede eğitim sisteminde reform yapılmasını, eğitim hizmetlerinin Öğrenciler ve velileri açısından parasız, sistemin işleyişi açısından gelir vergisi yükümlülerinden ayrıca eğitim vergisi alınmak ve bedeli devletçe Öğrenci adına Özel eğitim kurumlarına ödenmek Üzere eğitimim paralı hale getirilmesini amaçlayan bir rapor ve kanun çalışması da yapılmıştır.